

За інженерні кадри

Газета видається

з лютого 1981 року

ОРГАН ПАРТКОМУ, ПРОФКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ТА РЕКТОРАТУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 17

Виходить раз
на тиждень
— у п'ятницю

П'ятниця, 5 червня 1981 року.

Ціна 1 коп.

ВЕРШИНА

НАРИС

Під новою рубрикою «наші науковці» редакція газети починає розповідь про вчених нашого інституту, що внесли найбільший вклад в розвиток науки і техніки. Запрошуємо взяти участь у цьому важливому заході всіх наших громадських кореспондентів: студентів, викладачів, співробітників. Кращі нариси і зарисовки будуть надруковані на шпальтах багатотиражної газети «За інженерні кадри».

Пропонуємо нарис про ректора інституту Івана Васильовича Кузьміна.

Тайга шуміла дощем, відгукувалась громами, а на узліссі трубив лось. Кремезний, гордий і радий народженню нового дня і появи цього весняного ранку свого друга — підлітка. Підліток пригостив лося шматочком хліба, і той знову заграв своєю улюблену мелодію.

Село в Сибіру пустило глибоке коріння на узліссі, і все йому видно навкруги. Дош ущух, виглянуло сонце. Мати підлітка вийшла на ганочок, приклала козирочком долоню до чола, впізнала біля лося свого сина.

— Ванятка-а! Довго не барися. — І до чоловіка: Василю, навчив би його ковальській справі, хлопець він у нас, слава богу, в тілі. Та й на очах був би ...

— Воно так, мати, тільки наш син до іншої техніки норовить ... В полі біля трактора юрмилися чоловіки, жінки. Ніхто не наважувався підійти до незграбної машини. — Ти в нас, Іване, анжінер у цих справах, — промовив старенький чоловічок, — сказався наш «ЧТЗ». Ноні не заводиться, хоч на коліна перед ним падай.

— Навіщо на коліна, — відклав «тормозок» з харчами, закахав рукави, вискочив на трактора, закахав ломик у дірку маховика. Юрмище, немовби передбачаючи небезпеку, заздалегідь розсіпалось хто куди. Молодий тракторист наполог на ломик раз і вдруге, а на третій — злетів з трактора в один бік, ломик — в інший. Здійнявся регіт, але ніхто не підійшов. А підліток знайшов ломик і, нарешті, завів трактора. Сів за важелі і орав землю до вечора.

А коли сонце почало пірнати за останньою собою, приїхав на стан. Зголоднілий, присів до столу, до страви не доторкнувся, бо всі чомусь мовчали, опустивши голови, а старенький чоловік, ковтаючи слюзи, махав якимось папірцем:

— Був у мене, значить Вітятка, а теперечи ... Може, теж анжінером міг би ...

— Що трапилось? — спитав три-вжого Іван.

— Похоронку дід отримав ... Над світом уже другий рік висіло криваво-чорне крило війни. Долітало воно і сюди, в далеке сибірське село, назавжди розлучало батьків,

чоловіків, синів з матерями і нареченими ...

— Похоронку, кажеш? — підхопився Іван і побіг. Анаступного дня Іван Кузьмін стояв в одній шерензі з дорослими біля військомату — ішов добровольцем в армію. За плечима мав тоді вісім класів.

Після війни оволоділо ним прагнення до навчання, це почуття до пізнання так гостро охопило все ество, що син простих, роботящих батьків Іван Васильович Кузьмін вирішив подолати відразу два бар'єри. Щоправда, про цю свою таємницю нікому не говорив. В першій половині року екстерном склав екзамени за десять класів, склав на «відмінно». Приїхав у рідний край. Сердечна зустріч з рідними, і, звичайно, не забув навідати свого друга на узліссі. Лось, відчувши повернення Івана відіграв йому «зустрічний» марш.

Недовго була зустріч, коротким був відпочинок — свідомість постійно нагадувала йому: тільки в праці народжується успіх. І віч незабаром подолав другий бар'єр — екстерном склав екзамени в авіаційне училище. І теж на «відмінно».

Знову — тайговий край, однакешники по школі, трактор в полі, знайомий мастильний запах, дотик важелів і пісня птаха над головою...

— Ну й політ у тебе, Іване! — відверто заздрили хлопці. — Щоб за один рік стільки охопити!...

— Ще нічого немає, друзі мої. Ще все попереду, — лунав його трохи сумний, замріяний голос.

Попереду була військово-повітряна Академія імені Жуковського, ад'юнктура. Навчаючись на четвертому курсі, мав «заділ» на диплом і на дисертацію. Непроста, дуже непроста тема дисертації, як і характер, як і розум його: Дисертацію захистив успішно. Він, Іван Васильович Кузьмін, молодий учений — кандидат технічних наук! Приїхав додому, мати, довідавшись про все, заплакала від щастя:

— Ні, таки людина здатна творити чудеса, а не хтось там за хмарами небесними...

Йшли роки. Галузь кібернетики і теорії інформації половила науковця остаточно. Написав сотні праць на

НАШІ НАУКОВЦІ

цю тему, впроваджено багато винаходів, які діють на різних ділянках нашого народного господарства.

І ось 1976 рік. Кузьмін — ректор Вінницького політехнічного інституту. Уже доктор технічних наук, професор. З чого почати? Життя і свідомість підказали: потрібна база. Народився генеральний план будівництва інституту, появився дослідний завод, потім — СКТБ «Модуль», організовано обчислювальний центр... Будуються нові об'єкти, але процес навчання, виховання завтрашнього інженера не повинен пригальмовуватись ні на хвилину. У визначений час він переступає поріг кафедри автоматичної системи управління в ролі завідуючого. А студентство — народ не лише веселий, але й допитливий, цікавий:

— Іване Васильовичу, — підводиться голубоокий юнак. — Ви маєте уже такий титул, як заслужений діяч науки Української республіки. Це ваша вершина?

На якусь хвилину западає тиша. Потім його кроки порушують її. Нарешті зупиняється біля кафедри, замислено дивиться прямо перед собою.

— Складне запитання, — відповів. Він підготував тридцять докторів наук і сімдесят кандидатів. Коли обидві цифри дійдуть до кругленької «сто», можна тоді сказати, що вершини наміченої досягнуто. Це щодо підготовки наукових кадрів, а коли говорити в цілому ... Вершина. Це, коли ти, депутат обласної ради, член міськкому партії робиш усе так, щоб твій край завтра був ще кращим, прагнеш і сприяєш, щоб на підприємствах повністю замінити ручну працю машинами, тоді підсвідомо піднімаєшся на найвищу сходинку п'єдесталу разом із своєю рідною Вітчизною, разом з людьми — працюючими, мужніми і красивими в праці.

А. ХВИЛЯ,
наш спецкор.

РІШЕННЯ
XXVI ЗІЗДУ КПРС-
В ЖИТТЯ І

СВІТОГЛЯД

Ефективність атеїстичного виховання залежить, перш за все, від знання того, як ставиться об'єкт виховання до атеїзму і релігії.

Для виявлення цього питання в нашому інституті протягом кількох років проводиться анкета опитування першокурсників. Його результати свідчать про те, що віруючих серед студентів — одиниці. Зате майже п'ятдесят процентів індивідуально, тобто байдуже ставляться до атеїзму і релігії. І навіть ті, хто вважає себе атеїстом, мають слабку підготовку в цьому важливому питанні.

Ось чому основним завданням атеїстичного виховання студентської молоді ми вважаємо роботу по подоланню релігійних пережитків у свідомості окремих юнаків і дівчат, байдужого ставлення до релігії значної кількості студентів і формування у всіх, хто навчається в інституті, атеїстичної переконаності, як риси світогляду.

Для вирішення завдань атеїстичного виховання в інституті проводиться робота по двох напрямках: поглиблення знань викладачів в галузі наукового атеїзму і методики атеїстичного виховання; безпосереднє атеїстичне виховання студентської молоді в процесі навчання після урочної роботи. Кафедра філософії розробила методичні рекомендації по атеїстичному вихованню студентів в процесі вивчення природознавчих і спеціальних дисциплін.

Атеїстичне виховання з позанавчальної роботи планується сектором наукового атеїзму ідеологічної комісії парткому інституту і затверджується партійним комітетом. Цим планом чітко визначені функції громадських організацій, причетних до атеїстичної роботи, що забезпечує системність цієї роботи.

В інституті широко використовуються масові форми

атеїстичної пропаганди. І як, протягом навчального року добре зарекомендував себе такий захід, як «тиждень атеїзму». Один з них в грудні минулого року був присвячений 75-річчю з дня виходу в світ праці В. І. Леніна «Соціалізм і релігія». Було проведено конкурс на кращу стінну газету, кращий реферат, альбом, значність з наукового атеїзму. В результаті цього студентами було написано більше 200 рефератів, виготовлено 5 альбомів, випущено більше 20 стіннівок.

Другий тиждень атеїзму був присвячений XXVI з'їзду КПРС і III річницю з дня народження В. І. Леніна. У останній часом в інституті народилася нова форма виховання: атеїстичні дискотеки, в них активну участь беруть студенти, лектори — атеїсти.

Протягом навчального року студентами першого і другого курсів створена група сприяння комісії міськвиконкому по додержанню радянського законодавства про релігійну культи. Її склад затверджений міськкомом комсомолу.

Але, крім цього, в атеїстичній роботі є недоліки, зокрема, в комсомольських і профспілкових організаціях, які недооцінюють важливості атеїстичного виховання. Недостатньо уваги приділяється індивідуальній роботі з студентами — віруючими вечірньої і заочної форми навчання.

Виникла необхідність більш активного залучення студентів до практики атеїстичної роботи як в інституті, так і за його межами. Особиста участь студентів у цьому важливому заході — це кращий спосіб формування у майбутніх спеціалістів атеїстичного переконання і в цілому марксистсько-ленінського світогляду.

Р. СОКИРЯНСЬКА,
доцент кафедри філософії.

ІНФОРМАЦІЯ

Закінчилися заняття в системі партійної освіти. В цьому році вони були присвячені вивченню документів жовтневого Пленуму ЦК КПРС, матеріалів XXVI з'їзду партії.

В партгрупі адміністративно-управлінського апарату проведено 12 занять. З них п'ять лекцій читали доценти Б. А. Вальчук, В. К. Шановський, лектор Н. М. Одинова та інші.

Сім семінарських занять проведено на високому теоретичному і методичному рівні. Активно і сумлінно готувалися до виступів на заняттях партгрупорг В. Я.

Сумін, начальник навчальної частини В. Г. Радостев, начальник відділу кадрів М. А. Булгаков, начальник НДС В. І. Дерев'яко, інженери В. П. Кислиця, М. В. Архипов, юристконсульт М. Д. Веселов, старші інженери НДС Г. М. Кімісаренко, Б. П. Зель, В. І. Коваленко та інші. Але, на жаль, були і такі слухачі, які не проявили особливої ініціативи, пропускали заняття без поважних причин. Число таких слухачів одиниці.

Р. УРЛАПОВА,
пропагандист.

ЛІТНЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНА.

Екзаменаційною сесією закінчується весняний семестр 1980—81 навчального року. Цей етап навчання проходить під впливом ідей XXVI з'їзду КПРС, його рішень, які надихають колектив нашого інституту, як і весь радянський народ, на нові звернення на шляху побудови комуністичного суспільства.

На знімку: на відмінно склала екзамен по промисловій електроніці Н. Е. Алексеева, студентка гр. ЕПП-78 (викладач Н. Г. Гікава).

Доцент В. М. Погосян задоволений відповіддю студентки О. І. Зайчківської гр. ЕС-77. Організацію, планування і управління енергетичним виробництвом вона засвоїла успішно.

Фото В. Садловського.

СПЕЛЕОЛОГИ ДОСЛІДЖУЮТЬ

Здійснилася давня мрія студентів - спортсменів. В цьому році в інституті був організований і офіційно зареєстрований клуб підводного плавання. Неодноразово підводні плавці нашого інституту брали участь в обласних змаганнях по підводному орієнтуванню. Стали гідними суперниками найсильніших команд області. Спортсмен О. Голуб не раз перемігав на чемпіонатах, був учасником першості України з швидкісного підводного плавання.

А ті, хто ще не має певних спортивних досягнень, з великим ентузіазмом освоюють складні, але захоплюючі правила цього чудового виду спорту.

На невеликій, з ме-

тою, як кришталю, водою, річці Десенка здійснюють своє перше занурення у воду початки клубу. Тут гартується їхня воля, переборюється страх, відточується спостережливість за казковим підводним світом. Так, це спорт сильних і мужніх людей. Подолавши перший етап — пройшовши «хрещення», спортсмени-підводники одержують можливість брати участь в захоплюючих мандрях по підводному царству: в пошуках історичних пам'яток, в районі каменя Коцюбинського, села Клішова, де виявлено під водою старовинне поселення, або просто шукати і знаходити предмети древнього побуту.

На підставі цих пошу-

ків у членів клубу зав'язався тісний контакт з Вінницьким краєзнавчим музеєм. Незабаром будуть проведені роботи по замовленню музею.

Дехто вважає, що підводний спорт — це легкий вид спорту. Але так міркування помилкове. Незабутнє враження справляє зимове занурювання у воду, коли милується красою кришталевих склепін, колонами з льоду, коли можна захопити за хвіст соливу, лінну щуку, окуня, побачити власними очима «де раки зимують». Поки що зимових занурювань мало, але наступної зими плануємо провести їх достатню кількість.

В квітні цього року група плавців нашого

клубу по замовленню Чернівецьких спелеологів провели дослідження підводної частини озера і криниць в печері «Попелюшка». Це одна з найбільших карстових печер на Україні. Загальна довжина її відкритих проходів більше 70 км, обсяг — біля 1,5 млн куб. м. Відкрили печеру в 1976 році. Вона зразу привернула увагу і стала популярною в спелеологів республіки. В ній було проведено республіканське змагання по спеleoорієнтуванню. Але, не дивлячись на свою популярність, печера ще не зовсім досліджена, особливо її лабіринти, затоплені водою, озера і криниці.

Наша група відкрила на дні озера печери лабіринт довжиною 70 метрів, як виявилось, він з'єднує два озера, які

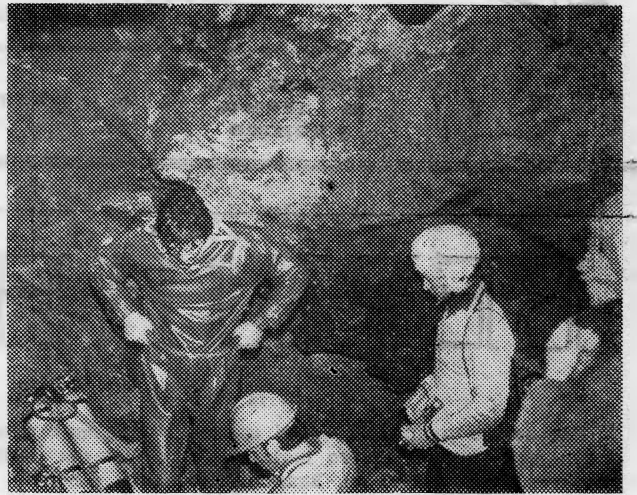
розміщені в різних районах печер.

Ще один, незалежний від сезону, дуже цікавий, але поки що мало розвинутий вид підводного спорту — це підводне кінофотографування. Складність полягає в тому, що апаратуру доводиться робити власни-

ми руками. Але, безсумнівно, в цього виду спорту велике майбутнє.

О. БОРОДІН,
студент гр. 1 ВЕ-78.

На знімку: спортсмени клубу підводного плавання готуються до занурення на дно озера печери.

КОЛИ ТОВАРИСЬКІ СУДИ В ПАСИВІ...

В інституті проводиться певна робота з профілактики правопорушень. Разом з тим, як свідчить аналіз, здійснений нещодавно, в цій важливій діяльності роботи мають місце серйозні недоліки. Почастишали факти правопорушень серед студентів.

За чотири місяці цього року здійснено шістьнадцять правопорушень, в тому числі одне злісне хуліганство. «Пальму першості» в цих негативних вчинках утримують машинобудівний та радіотехнічний факультети (по чотири правопорушення), а також СКТБ «Модуль» (три правопорушення). Всі ці непристойні явища, як правило, здійснюються студентами і робітниками в результаті зловживання спиртними напоями. За цей період 6 чоловік потрапили в медвідверзник, серед них студент

п'ятого курсу машинобудівного факультету В. М. Аношкін.

Знову ж таки на ґрунті пияцтва студенти четвертого курсу цього факультету В. К. Новаковський і Ю. І. Рильський без ніяких на те підстав вчинили хуліганський акт проти доцента кафедри автомобілі і автомобільне господарство М. А. Красноштан. За це вони на зборах факультету були виключені з комсомолу. Де шукати причину порушення соціальної законності? На окремих факультетах, кафедрах, підрозділах не приділяється належної уваги в організації планової і цілеспрямованої роботи по реалізації рішень колегії Мінвузу СРСР і УРСР, наказів та інструктивних листів, а також наказів по інституту в питанні зміцнення правопорядку і посилення боротьби

з правопорушеннями і пияцтвом. Крім того, послаблений контроль за організацією дозвілля студентів.

Ще слабо використовується сила громадської думки в боротьбі з аморальними проявами, випадками порушення норм і правил соціалістичного співжиття. Хто ж повинен займатися цими важливими заходами? Звичайно, в першу чергу комітет комсомолу і під його безпосереднім керівництвом комсомольські організації факультетів і курсів, осторонь цього не повинен залишатися і профком. Під керівництвом названих органів повинні чітко діяти товариські суди факультетів. Оскільки вони, такі товариські суди, на даному етапі залишаються в пасиві, то кількість правопорушень сама по собі не зменшиться, навпаки, вона зростає. Отже, ланцюг бездіяльності став відомий,

і, як наслідок цього, прагматична пропаганда, лекції і бесіди з питань моралі, сім'ї і побуту проводяться безсистемно.

З метою поліпшення цієї роботи наказом по інституту зобов'язано керівництво названих факультетів, підрозділів розробити відповідні заходи, які сприятимуть правопорядку вихованню студентів, а також посиленню боротьби проти алкоголізму. Крім того, в усіх гуртожитках на вчільних місцях повинні бути оформлені куточки права, спільно з штабами «Комсомольського прожектора» проводити в гуртожитках рейди, перевірки по догриманню норм соціалістичного співжиття. Результатам таких перевірок постійно надавати широку гласність за допомогою преси, радіо, інших засобів масової інформації.

П. ПАВЛУСЕНКО.

Адвентисти сьомого дня з'явилися в Росії у вісімдесятих роках XIX століття. Сучасні адвентисти сьомого дня вірять в близьке друге пришествя Ісуса Христа, загибель грішників, воскресіння і «втління в безсмертя» проповідників мертвих і живих.

Адвентисти сьомого дня святкують не перший день

ці заповіти, буде покарання смертю. Однак, порушуючи це, вони адвентисти залишаються живими...

Вчення адвентистів сьомого дня, як і релігія в цілому, заперечує істину, наукові знання, робить людину соціально пасивною, безвольною, вона не вірить в свої сили, отже, таке вчення призводить до морального і духовного ка-

ДУХОВНЕ КАЛІЦТВО ОСОБИ

тижня (неділя), а сьомий (суботу). В цей день віруючий заборонено будь-якої формою трудової діяльності, дозволяється лише читати Біблію, молитися, відвідувати молитовні збори. Відношенням до суботи перевіряється відданість релігійному обов'язку, релігійна дисципліна віруючих, адвентисти обмежують себе у вживанні окремих видів продуктів харчування.

Познайомившись з життям, побутом окремих адвентистів сьомого дня, що мешкають в нашому місті, ми прийшли до висновку, що вони в багатьох випадках порушують канони Сибі. Наприклад, відповідно до Біблії їм у суботу не дозволяється запалювати вогонь в будинках, готувати їжу на вогні, залишати своє місце, вносити і вносити будь-які важкі речі. В Біблії підкреслюється, що той, хто порушить

ліцтва особи, шкодить її здоров'ю. Віруючий сліпо вірить «св'ященному писанню» Біблії, не знаючи, що ця книга — не божєє повеління, а має цілком земне походження. Приймаючи за істину одні догми Біблії, більшість віруючих навіть не знає, що Біблія в іншій редакції, а точніше видрукувана в іншому видавництві, сама собі протирічить. Це ще раз стверджує те, що ця священна книга християн — повністю земна, написана в різні роки багатьма людьми, і аж ніяк не продиктована богом.

Завдання атеїстів полягає в тому, щоб постійно і кваліфіковано викривати перед віруючими справжню суть релігійного вчення.

О. ФІЛІПОВИЧ,

В. ГРАБ,
М. ТКАЧ,

студенти групи 4-ТМ-79.

ОБІД.

Фотоетюд
В. Садовського.

Редактор
А. МАЗУР.

СТУДЕНТСЬКА СОЦІОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

Роки навчання в інституті — це час найбільш інтенсивного розвитку інтелектуальних, моральних сил і можливостей людини. Тут проходить становлення спеціаліста, формування його світогляду, життєвих ідеалів і переконань.

В цих процесах важливу роль відіграє студентська академічна група, або, в словесному вираженні, колектив.

Розробкою проблем створення мікроклімату в групі займається секція соціально-психологічних досліджень при кафедрі філософії, якою керує викладач О. В. Колос. Секція діє порівняно недавно але за цей час вже є певні здобутки. Було проведено анкетування в багатьох групах машинобудівного і радіотехнічного факультету. Результати анкетування оброблені членами секції.

Одержані матеріали обговорюємо на методологічному семінарі кафедри філо-

софії і на обласній науковій студентській конференції. На конференцію було підготовлено дві доповіді: «Вплив морально-психологічного клімату в академічній групі студентів на успішність», доповідач Юлія Кондратюк — І ПМ-78, і «Соціально-психологічні проблеми студентської академічної групи». Проведений захід вдался, і не випадково — його тема торкалася найактуальніших проблем студентського життя.

Тепер секція соціально-психологічного дослідження займається такими проблемами як формування найбільш оптимального складу навчальної групи, вибір керівного органу групи, виховання у студентів необхідних якостей колективізму, гуманізму, комуністичного ставлення до праці тощо.

Завдання секції соціологічних досліджень полягають в тому, щоб виробити практичні рекомендації, які будуть сприяти розвитку рівня соціально-політичної зрілості майбутнього інженера.

Г. ЯНЕВА,
студентка гр. 2 ПМ-78.

Клуб історії техніки

Чомусь прийнято вважати, що перший безпосередній переліт через Атлантику здійснив у 1927 році Чарльз Ліндберг. Звичайно, цей американський льотчик, який благополучно досягнув Європи, проявив відому сміливість, бо летів один. Але задовго до нього ще в 1919 році

з Канади в Ірландію перелетіли на двохмоторному «віккерсі» льотчики Браунг і Олюк. В тому ж році місяцем пізніше Атлантику переїхали два дирижаблі — один німецький, другий англійський. Таким чином, враховуючи пасажирів дирижаблів, вперше, що Ліндберг був не першим, а шістдесятим, який пересік повітря океану. (Журнал «Техніка і наука»).

Зледеніння і земна орбіта

Льодовикові епохи повторюються і пов'язані із зміною форми земної орбіти.

Група вчених із Великобританії і США дослідили взяті з дна Індійського океану колонки осадових порід, які почали утворюватися близько півмільйона років тому. Аналіз виконаних мікроорганізмів, які містяться там, вказав на існування кліматичних циклів тривалістю приблизно 100 тисяч років кожний. Цей період збігається з пе-

ріодом зміни земної орбіти, яка з еліптичної перетворюється в майже кругову, й навпаки. Коли орбіта має форму еліпса, Земля перебуває поблизу Сонця порівняно більше часу, й тоді зледеніння неможливе; коли ж орбіта близька до кругової, на планеті панує холодний клімат.

Остання льодовикова епоха закінчилась приблизно 11 тисяч років тому, і нині на Землі відносно тепло. Але з часом еліптична орбіта нашої планети буде знову трансформуватись у кругову, і клімат ставатиме дедалі суворішим.